

06/11/2025

לכבוד:

מר אילן רום, מנכ"ל משרד האוצר

מר מתן יגל, סגן הממונה על התקציבים באוצר

הנדון: אל תתן ידך לפגיעה בלתי-הפיכה בחברה הערבית

שלום רב,

אנו מנכ"ליות ומנכ"לים פורום העמותות של קו אימפקט מביעים מחאה והתנגדות נחרצת נגד יוזמת השרה לשוויון חברתי וקידום מעמד האישה להסיט תקציבים מהחלטת הממשלה 550.

השרה לשוויון חברתי וקידום מעמד האישה, העומדת בראש המשרד האמון על תכלול המעקב והיישום של החלטת ממשלה 550 תקאדום "לפיתוח חברתי-כלכלי בחברה הערבית, פועלת מאז כניסתה לתפקיד לריקון ההחלטה מתוכן ע"י קיצוץ בתקציביה, וריסוק המנגנונים שאמורים להבטיח את המשך יישומה, והפעם - היא חוצה קו אדום ע"י ניצול ציני של אסון הפשיעה בחברה הערבית כדי לחסל באופן סופי את ההחלטה ולשים קץ למאמצי הפיתוח החברתי כלכלי בחברה הערבית בכלל. השרה, מאי גולן, מבקשת לטפל בפשיעה על ידי ריסוק התשתיות החברתיות והאזרחיות שאמורות לעמוד בחזית המאמץ למניעתה: חינוך, השכלה, תכנון, תעסוקה, רווחה, ופיתוח כלכלי.

המהלך שמקדמת השרה מאי גולן, שבסיסו הסטט כ-2.5 מיליארד שקל מתוכנית החומש 550 ("תקאדום") שנועדה לצמצום פערים בחברה הערבית לתכנית חדשה למאבק בפשיעה, מהווה מהלך הרסני המנוגד לערכי השוויון, השותפות והאחריות הציבורית. מהלך זה מביא למעשה לסיכולה של תוכנית החומש, שכבר קוצצה בתחילת מלחמת "חרבות ברזל" ב-15% מהתקציב.

2.5 מיליארד שקל אינם רק מספר, סכום זה מייצג פגיעה ישירה ודרמטית בבניית כיתות לימוד, בהכשרות מקצועיות חיוניות, ובתשתיות רפואה ורווחה שהן חבל ההצלה של אלפי משפחות. במקום להשקיע בהון האנושי, היא מבקשת להשקיע בחשדנות; במקום לצמצם פערים, היא מעמיקה אותם; במקום לחזק אזרחים, היא מחלישה אותם.

מדובר בשינוי ייעוד רחב היקף של תקציבים אזוריים שיועדו לחינוך, רווחה, בריאות, תעסוקה ותשתיות, לטובת הקמת יחידות משטרה, מערכי מודיעין ואמצעי אכיפה. זוהי לא תוכנית לצמצום אלימות, אלא תוכנית למחיקת התקווה והחוסן.

אין זאת הבעת התנגדות לטיפול באלימות והפשיעה הגואה בחברה הערבית, אלא התנגדות לגזירת עתידה של החברה הערבית. פורום העמותות של קו-אימפקט רואה בטיפול הממשלה בנושא הביטחון האישי, האלימות והפשיעה הגואה בחברה הערבית חשיבות עליונה ומיידית. העובדה שבשנה זו נרצחו למעלה מ־200 אזרחים ערבים, עוד בטרם הסתיימה, היא עדות לצורך הדחוף לדאוג "לחיים עצמם".

אולם, מיגור האלימות והפשיעה בחברה הערבית לא צריכים, ולא יכולים, לבוא על חשבון השקעה בחינוך, ברווחה, בתעסוקה ובתשתיות אזוריות. הממשלה כבר אישרה בשנת 2021 את החלטת ממשלה 549, תוכנית חומש לאומית למאבק באלימות ובפשיעה בחברה הערבית, המתוקצבת במיליארדי שקלים. גם התכנית הזו [ספגה לא מעט קיצוצים](#) ושינויים בשלוש השנים האחרונות שפגעו קשות בניצול התקציבים ובמימוש מטרותיה. במקום לתקן את הליקויים בביצוע החלטה 549, ולהגביר את הניצול הנמוך של תקציבי התוכנית, מבקשת השרה להקים מערכת מקבילה, פוליטית באופייה, שתאפשר ניהול בלתי מבוקר של תקציבי ענק ותסכל את התהליך ארוך הטווח של שיקום, בנייה וחיזוק כלכלי של החברה הערבית.

אחת הטענות שמעלה טיוטת המחליטים ל"הסטות" מתקציבי 550 היא הרצון לנצל תקציבים מסעיפים תקציביים בהם ניתן להצביע על הקצאה בחסר או ביצוע נמוך לאורך שנות יישום התוכנית.

בהקשר זה חשוב להזכיר, שבטרם כניסת השרה למשרד בתחילת שנת 2024, שיעורי היישום של ההחלטה היו גבוהים במיוחד - על פי [דוח של מרכז המידע והמחקר של הכנסת](#), בשנה הראשונה לפעילות התוכנית הושלמו 90% מהמשימות הביצועיות שלה (תקציביות ושאין תקציביות). והיא דורגה במקום הראשון בביצוע בקרב החלטות ממשלה מרובות משימות. בשנת 2023 עמד שיעור הביצוע על 77% מהמשימות הביצועיות לאותה שנה.

הטענה לפיה קיימים סעיפים שיש בהם תת-ניצול, היא טענה שלא ניתן לקבלה כפשוטה, במיוחד שהמידע לגבי ניצול ההחלטה שהוגש ציבורית בשנת היישום הראשונה, לא הוגש עוד לציבור לאחר כניסת השרה לתפקידה באופן המפר את חובתה על פי החלטת הממשלה. שכן, סעיף 32.יט בהחלטה 550 מורה כי "השרה לשוויון חברתי תדווח אחת לשנה לממשלה על התקדמות התוכנית ועל הביצוע והעמידה ביעדים. דיווח זה או חלקים ממנו יפורסמו לציבור". על אף האמור, המידע המועט שהגיע לידיעת הציבור במסגרת [דו"ח של משרד ה"מ"](#), מלמד כי שיעורי היישום של ההחלטה נותרו גבוהים ועמדו על 76% גם בשנת 2024. ועל כן, הטענה לפיה קיימים סעיפים המצטברים לסכום של 2.5 מיליארד ש"ח שאינם מנוצלים, מחייבת לכל הפחות בדיקה יסודית של אגף התקציבים באוצר.

יתרה מכך, ככל שקיים תת ניצול בחלק מסעיפי ההחלטה, הרי שסביר מאוד שהסיבות נטועות בהחלטות שקיבלה השרה מאז כניסתה לתפקיד, שהחלישו את המנגנונים הבסיסיים שאמונים על הביצוע והיישום של ההחלטה. כך, עם כניסת השרה לתפקיד, היא החליטה על הקפאה מיידית של אחד המנגנונים החשובים ביותר לביצוע ההחלטה, ולמעקב ופתרון חסמים ביישום - הוועדה המתמדת - אשר הייתה אמונה, בין היתר, על תכנון העבודה השנתי, הפיקוח והמעקב אחר יישום התכנית, במיוחד יש להדגיש בהקשר הנ"ל כי לוועדה ניתנה הסמכות להסיט כספים בין סעיפי ההחלטה על

מנת לשפר את ניצול התקציבים) סעיף 32 ט 7. בהחלטה, (550 ולפיכך עצם ההחלטה של השרה לבטל את כינוס הוועדה פגעה באופן ישיר בניצול סעיפי התוכנית. על כן, ככל שאכן ישנם כספים לא מנוצלים במסגרת התוכנית, לא סביר שהשרה תבקש להסיט אותם לתוכנית אחרת, לפני שהסירה את המגבלות שהיא עצמה יצרה לטובת יישומם.

בנוסף לכל האמור, יש לציין כי מנגנון היישום של החלטה 550 נשען על תקציבים תוספתיים רבים המועברים מדי שנה על ידי משרד האוצר דרך וועדת הכספים - ישנם סעיפים רבים שיישומם מותנה בהעברות אלה. העברת תקציבים אלה עבור שנת היישום 2025 טרם בוצעה, ועל כן אמורה להתבצע בשבועות הספורים שנותרו עד לסוף השנה. עובדה זו משפיעה אף היא על סטטוס הניצול של סעיפי ההחלטה. יתרה מכך, עצם אישור טיוטת המחליטים הנוכחית ככל שיעשה בטרם אישור העברת כספי היישום של שנת 2025, כשלעצמו יפגע בניצול סעיפי החלטה 550.

המהלך עומד בניגוד לעקרון השוויון המעוגן בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, ולפסיקה שקבעה כי על הממשלה לפעול באופן אקטיבי לצמצום פערים חברתיים וכלכליים. הממשלה מחזיקה בכספי התוכנית בנאמנות לטובת אזרחיה, ועליה להשתמש בהם אך ורק לתכליות הציבוריות להן יועדו כדיון. שינוי ייעוד דרמטי של תקציבים ייעודיים בתוכנית החומש 550 פוגע בהסתמכות הרשויות המקומיות ובאמון הציבור במוסדות השלטון. כמו כן, מדובר בהפרה של מדיניות ממשלתית מאושרת, שנבנתה ואושרה לאחר עבודת מטה ארוכה, בין-משרדית ומתואמת עם משרד האוצר, ועוגנה בהחלטת ממשלה 550, שמטרתה הייתה צמצום פערים ויצירת שוויון הזדמנויות מדובר בהפרה של עקרונות המינהל התקין וחובת ההגינות המנהלית.

הסטת הכספים אינה פוגעת רק בחברה הערבית, המהווה כחמישית מאוכלוסיית המדינה, אלא גם בכלל המשק הישראלי. החברה הערבית מהווה מרכיב מהותי בכוח העבודה, בחדשנות ובצמיחה הכלכלית של המדינה. כל שקל שאינו מושקע בהשכלה, בתחבורה ובתעסוקה מתורגם בטווח הקצר לעלייה באבטלה, ובטווח הארוך להפסד של מיליארדים בתמ"ג. מדובר בנזק מערכתי שמחליש את הכלכלה הישראלית ופוגע ביציבות הפיסקלית שלה.

פורום העמותות של קו אימפקט קורא לאגף התקציבים במשרד האוצר לפעול בכל דרך לביטול הצעת ההחלטה שעל הפרק, ולמניעת פגיעה בהחלטה - 550 הן בשנת 2025 והן בשנת 2026.

החברה הערבית מהווה מנוע צמיחה לאומי, חברתי וכלכלי. כל פגיעה בחיזוקה, פיתוחה ושיקומה פוגע באופן ישיר בחוסן החברתי והכלכלי של כלל אזרחי ישראל.

בברכה,

מנכ"ליות ומכ"לי פורום העמותות של קו אימפקט;

שאדי חדאד, מנכ"ל קו אימפקט, עופר דגן, מנכ"ל שותף בסיכוי אופוק, רגד ג'ראיסי, מנכ"לית שותפה בסיכוי אופוק, חוסאם אבו בכר, מנכ"ל אלפנאר, מראם גובראן מרעב, מנכ"לית קו משווה, מייסם ג'לג'ולי, מנכ"לית צופן-תשביק, סלימאן אלעמור, מנכ"ל שותף באג'יק, ענת צור, מנכ"לית תפוח,

ליאת ברוש, מנכ"לית בעצמי, רביע זיוד, מנכ"ל חאסוב, רון גרליץ, מנכ"ל אקורד, מרים כבהא משנה
למנכ"ל באקורד, שהירה שלבי, מנכ"לית שותפה ביוזמות אברהם.

העתקים:

חבר הכנסת בנימין נתניהו, ראש הממשלה

חבר הכנסת אמיר אוחנה, יושב ראש הכנסת

חבר הכנסת בצלאל סמוטריץ', שר האוצר

חבר הכנסת איתמר בן גביר, השר לביטחון לאומי

משרד המנכ"ל/ית לשוויון חברתי

גברת סלימה מוסטפא סלימאן, ממלאת מקום ראש הרשות לפיתוח כלכלי של מגזר המיעוטים

עורכת הדין גלי בהרב-מיארה, היועצת המשפטית לממשלה

עורך הדין דודי קופל, היועץ המשפטי של משרד האוצר

עורכת הדין שגית אפיק, היועצת המשפטית של הכנסת